

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה לתקשורת

תקשורת, שפה ושיח

ד"ר נרמינה עבדולאייב

פרטי הקורס:

סוג הקורס: חובה

מספר קורס: 18310037

מועד הקורס: תש"ף, סמסטר ב', יום שני, 12-14

שעת קבלה: יום חמישי 16:00-17:00 בתיאום מראש בלבד

דואר אלקטרוני: narmina@post.bgu.ac.il

תיאור הקורס:

קורס זה מתמקד בדרכים שבהן אנשים משתמשים בשפה, ובקשרים המורכבים שבין תקשורת, שפה וחברה. ההנחה הבסיסית בקורס היא שהשיח מתפקד במישורים שונים – כאמירה (יידוע אנשים) כעשייה (ביצוע פעולות) וכהוויה (הבניית זהות) ומטרתו היא להציג לסטודנטים את מגוון נקודות המבט והכלים התיאורטיים והמתודולוגיים לבחינת המישורים הללו. במהלך הקורס נתייחס לחקר שיח כשיטת מחקר המערבת שאלות פוליטיות הקשורות ביחסי כוח חברתיים.

מטרות הקורס:

- היכרות עם מושגי יסוד העוסקים בקשרים שבין תקשורת, שפה וחברה.
- הקניית היכולת לנתח טקסטים מסוגים שונים באמצעות שיטות מחקר מגוונות.

חובות הקורס:

- נוכחות בשיעורים.
- קריאת פריטים רלוונטיים לקראת כל שיעור.
- בחינה מסכמת.

מרכיבי הציון הסופי:

בחינה מסכמת: 100%

אזהרה בדבר איסור העתקות

המחלקה לתקשורת מקפידה על יושרה אקדמית, שמשמעותה פעילות אקדמית ויצירתית ללא הונאה ורמיה. מה אסור?

- כל רמאות, לרבות העתקה ממקורות אחרים ללא מתן מזכה (קרדיט) ראוי וציון המקור.
- העתקה והדבקה של טקסטים שנכתבו על ידי אחרים.
- שימוש באותה מטלה עבור יותר ממחלקה אחת או קורס אחד.
- מסירת עבודה שנכתבה על ידי מישהו אחר.
- מתן אפשרות לאחרים להעתיק את עבודתך.

העונש יכול להסתיים בציון נכשל בקורס, העמדה לבית-דין משמעתי ואף בהשעיה או הרחקה מהאוניברסיטה. בכל ספק – יש להתייעץ עם המרצה.

כל עבודה בהיקף 5 עמ' ומעלה תלווה בהצהרת מקוריות חתומה. עבודה ללא הצהרה תוחזר בלא להיבדק

שבוע	נושא המפגש	חומר קריאה
1	מבוא : שפה, תקשורת ומציאות	ג'ונסטון, 2012 (פרק 1)
2	שפה : מבנה, שימוש ופעולה	ניר, 1989 Abdulaev, 2019
3	סמיוטיקה : חקר מערכות סימנים	רגב, 2011
4	סמנטיקה : חקר המשמעות	לבנת, 2014
5	פרגמטיקה : משמעות הקשרית, או : שפה כפעולה	סוברן, 2006 (פרק 9)
6	שפה, מיניות ומגדר	גולן, 2010 מוציניק, 2002 קניאס, 2012
7	ניתוח טקסטים עיתונאיים : רטוריקה ומסגור	חמו, 2012 Robinson, 2017
8	מטאפורות כאמצעי שיחני	סוברן, 2006 (פרק 11) קיים וקאופמן, 2005
9	ניתוח שיח ביקורתי	קליין, 2010 Mautner, 2005
10	מבט על הדוברים : זהותו ביצועיות	גרבלסקי – ליכטמן, בלום – קולקה ושמיר, 2009 פרוירשטיין, 2016 (פרק 5)

11	ניתוח שיחה	נצר, 2006
12	אתנוגרפיה של התקשורת	כתריאל, 1999 Akkaya, 2014
13	סיכום הקורס	

חומר קריאה:

גולן, א. (2010). סמלים ושפה בקבוצת השווים באינטרנט: רטוריקה, היגדים ואיקונוגרפיה. *סוציולוגיה ישראלית*, יא (2), 416-389.

גיונסטון, ב. (2012). *ניתוח שיח*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.

גרבלסקי – ליכטמן, צ., בלום – קולקה, ש., ושמיר, י. (2009). הצלחה וכישלון בשיח עימותים טלוויזיוניים: ניתוח שני מקרי מבחן. *מגמות*, מ"ו, 7-37.

חמו, מ. (2012). ניתוח אינטראקציה בשיח משודר בתוך: ש, בלום-קולקה וסופר, א. (עורכים). *שיח התקשורת, מקראה* (עמ' 139-166). רעננה: האוניברסיטה המשודרת.

כתריאל, ת. (1999). *מילות מפתח: דפוסי תרבות ותקשורת בישראל*. חיפה: הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה וזמורה – ביתן.

לבנת, ז. (2014). *יסודות תורת המשמעות: סמנטיקה ופרגמטיקה*. כרך א'. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

מוצ'ניק, מ. (2002). *לשון חברה ותרבות*, כרך ב'- פרקים 4-6: לשון ומגדר. האוניברסיטה הפתוחה.

ניר ר. (1989). *מבוא לבלשנות*. תל אביב: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.

נצר, נ. (2006). הסלנג הישראלי – קווים לפרצופו. *חלקת לשון*, 37-38, 153-163.

סוברן, ת. (2006). *שפה ומשמעות: סיפור הולדתה ופריחתה של תורת המשמעיים*. חיפה: הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה.

פרוירשטיין, מ. (2016). *מדברים אקטואליה: אוריינות תקשורת*. תל אביב: מופי"ת.

קיים, א., וקאופמן, ח. (2005). הרטוריקה הרגשית של פרשני כדורגל בישראל. *בתנועה*, ז, 3-4, 253-224.

קליין, ע. (2010). ניתוח שיח ביקורתי של טקסט עיתונאי. מתוך: ל. קסן וקרומר – נבו, מ. (עורכות).

ניתוח נתונים במחקר איכותני (עמ' 230-253). באר שבע: אוניברסיטת בן גוריון בנגב.

קניאס, י. (2012). לקרוא את צבעי הקשת: שיח של דיכוי, איום ואינטימיות בעיתונות ההומו-לסבית בישראל. קשר, 43, 100-113.

רגב, מ. (2011). סוציולוגיה של התרבות. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

Abdulaev, N. (2019) 'The right not to have anything': the 'Nasreddin in Russia' . newspaper, Russian Journal of Communication, 11 (2), 157-166.

Akkaya, A. (2014). Language, discourse, and new media: A linguistic anthropological perspective. *Language and Linguistics*, 8/7, 285-300.

Mautner, G. (2005). Time to get wired: Using web-based corpora in critical discourse analysis. *Discourse & Society* 16 (6), 809-828.

Robinson, L. (2017). Collective memory: September 11th now and then. *Information, Communication and Society*, 20 (3), 319-334

